

Keith Richards

în colaborare cu James Fox

Viață

Traducere din limba engleză și note
de Veronica D. Niculescu și Lucian Niculescu

Capitolul 1

În care sunt tras pe dreapta de polițiștii din Arkansas, în timpul turneului în SUA din 1975, și apare un impas.

De ce-am oprit la Restaurantul 4-Dice din Fordyce, Arkansas, ca să luăm prânzul în weekendul de Ziua Independenței? Și, de fapt, în orice altă zi? În pofida a tot ceea ce știam din cei zece ani de condus prin Bible Belt¹? Orașelul Fordyce. Rolling Stones, în meniul polițiștilor din toată SUA. Fiecare polițai voia să ne înhațe prin orice mijloace, ca să fie promovat și să scape America, printr-un gest patriotic, de englezii ăștia mititei și fermecători. Era 1975, o perioadă plină de violențe și confruntări. Se declarase deschis sezonul de vânatoare la Stones încă de la ultimul nostru turneu, cel din '72, cunoscut drept STP². Departamentul de Stat constatase revolte (adevărat), nesupunere civică (tot adevărat), sex ilicit (ce-o mai fi însemnând și asta) și violență peste tot în SUA. Toate din vina noastră, niște bieți menestrelți. Incitaserăm tinerii la rebeliune, corupseserăm America, iar ei au hotărât să nu ne mai lase să călătorim vreodată prin SUA. Pe vremea lui Nixon, asta devenise o chestiune politică serioasă. Își asmuțise personal câinii și tacticile murdare împotriva lui John Lennon, din cauza căruia credea că ar putea pierde alegerile. Noi însă, din câte îi spusese avocatului

1. Regiune din sud-estul și sudul SUA, unde protestantismul evanghelic și conservatorismul social joacă un rol important.
2. *Stones Touring Party*.

nostru în mod oficial, eram cea mai periculoasă trupă de rock'n-roll din lume.

Cu câteva zile înainte, minunatul nostru avocat, Bill Carter, ne salvase prin propriile puteri din confruntări serioase organizate și dirijate de poliția din Memphis și San Antonio. Iar acum, Fordyce, un orășel cu 4.837 de locuitori, care avea o ciudățenie de gândac roșu drept siglă a școlii, putea să devină marele câștigător. Carter ne avertizase să nu trecem sub nici o formă prin Arkansas și să nu ne abatem nicicum de la autostrada interstatală. Ne-a spus că statul Arkansas încercase de curând să interzică prin lege muzica rock'n-roll. (Tare mi-ar plăcea să văd formularea articolului de lege – „Dacă se aud puternic și insistent patru note într-o măsură...“). Și iată-ne mergând pe străduțe lăturalnice într-un Chevrolet Impala galben, nou-nouț. Nu cred că găseai în toată SUA un loc mai tâmpit în care să te oprești cu o mașină plină de droguri – o comunitate de țărănoi din sud, bătărași și conservatori, deloc încântați să primească printre ei niște străini care arată atât de diferit.

În mașină cu mine erau Ronnie Wood, Freddie Sessler, un personaj incredibil, prietenul meu care-mi era aproape ca un tată și care va juca multe roluri în această poveste, și Jim Callaghan, șeful bodyguarzilor noștri vreme de mulți ani. Parcurgeam cei șase sute patruzeci de kilometri de la Memphis la Dallas, unde aveam următoarea oprire, a doua zi, pe stadionul Cotton Bowl. Jim Dickinson, sudistul care cânta la pian în „Wild Horses“, ne spusese că peisajul din Texarkana merită văzut din mașină. Și am pus la cale acest plan. Avuseserăm un zbor de groază de la Washington la Memphis, cu un plonjeu de câteva sute de metri, cu o grămadă de plânsete și țipete, fotografia Annie Leibovitz lovindu-se la cap de tavan și pasagerii sărutând pista la aterizare. Eu fusesem văzut făcând ture spre coada avionului și consumând substanțe cu ceva mai multă abnegație decât de obicei când ne clătinam prin cer, fiindcă nu voiam să se irosească. Un jaf de avion, bătrânul Starship al lui Bobby Sherman¹.

---

1. Un Boeing 720 cumpărat de Bobby Sherman și managerul său, Ward Sylvester, și închiriat de trupele care mergeau în turnee la mijlocul anilor '70.

Așa că mergeam cu mașina, iar eu și Ronnie am fost teribil de proști. Ne-am oprit la restaurantul ăsta de la marginea șoselei, pe nume 4-Dice, unde ne-am așezat și am comandat, apoi eu și Ronnie ne-am dus la veceu. Știți, mă încălzisem. Ne-am drogat. Nu ne păsa de clienții de acolo, nici de mâncare, așa că am rămas în veceu, râzând și văzându-ne de treabă. Am stat patruzeci de minute. Ei, și pe-acolo nu poți să faci așa ceva. Cel puțin nu pe-atunci. Chestia asta a inflammat și complicat situația. Angajații au chemat poliția. Când am plecat, o mașină neagră era parcată la marginea drumului, fără plăcuță de înmatriculare, iar în clipa în care am pornit la drum, la doar douăzeci de metri în spatele nostru am auzit sirenele și-am văzut girofarul și gata, ne-am pomenit cu armele în față.

Aveam o bască de blugi cu multe buzunare interioare, burdușite cu droguri. Totul era plin cu droguri. Până și portierele mașinii, nu trebuia decât să deschizi panourile interioare și erau pungi de plastic pline de cocaină, iarbă, peyote și mescalină. Doamne, cum o să ieșim din chestia asta? Nici că se putea moment mai nepotrivit să fim prinși. Era un miracol și că ni se permisesse accesul în State pentru turneul ăsta. Vizele noastre atârâneră de o mână de condiții, și fiecare unitate de poliție din orașele mari știa asta, condiții ce fuseseră negociate de Bill Carter printr-o muncă de lămurire foarte grea, purtată de-a lungul ultimilor doi ani de la distanță, cu Departamentul de Stat și Serviciul de Imigrări. Și bineînțeles că prima condiție era să nu fim arestați pentru posesie de narcotice, iar Carter garanta pentru asta.

În perioada aia nu mă drogam cu chestii puternice; mă cam lăsasem, pentru turneu. Și aș fi putut să le abandonez pe toate în avion. Nu pricep nici în ziua de azi de ce m-am obosit să car toate porcăriile alea după mine și să risc. Oamenii îmi dăduseră toată marfa aia în Memphis și nu-mi venea să o arunc, dar aș fi putut s-o las în avion și să n-avem nimic în mașină. De ce încărcasem mașina de parcă eram un dealer? Poate că mă trezisem prea târziu înaintea plecării cu avionul. Îmi amintesc că am pierdut o grămadă de timp desfăcând portierele ca să ascund toate porcăriile alea. Și nici măcar nu mă dau în vânt după peyote.

În buzunarele șepcii am hașiș, pastile de Tuinal, niște cocaină. Salut poliția cu o fluturare a șepcii și arunc pilulele și hașișul în

tufișuri. „Bună ziua, domnule polițist“ (fluturare). „Ah! Am încălcat vreo lege locală? Iertare, vă rog. Sunt englez. Mergeam pe partea greșită a drumului?“ Și deja i-ai pus într-o poziție defensivă. Și deja ai scăpat de porcării. Dar numai de-o parte. Au văzut un cuțit de vânatoare pe banchetă, iar mai târziu aveau să-l considere o „armă ascunsă“, mincinoși nenorociți. Și ne-au pus să-i urmăm până într-o parcare de la subsolul primăriei. Sigur ne-au văzut cum mai aruncam din mers porcăriile alea pe drum.

Nu ne-au percheziționat de îndată ce am ajuns în garaj. I-au zis lui Ronnie: „Bun, du-te în mașină și adu marfa“. Ronnie avea o borsetă sau ceva de genul ăsta în mașină, dar își ascunsese toată marfa într-o cutie de șervețele. Iar când a ieșit, mi-a zis: „Vezi că-i sub scaunul șoferului“. Iar când am urcat eu în mașină, n-aveam nimic de luat de acolo, nu trebuia decât să mă prefac că am, dar de fapt să mă ocup de cutia asta. Dar nu știam ce naiba să fac, așa că am mototolit-o un pic și am băgat-o sub bancheta din spate. Am ieșit și am zis că, mda, eu n-aveam nimic. Mă depășește cum de n-au desfăcut mașina-n bucățele.

Aflaseră între timp pe cine-au pus mâna („Hopa, ia te uită, i-am prins vii“). Dar apoi parcă nu știau ce să facă cu vedetele astea internaționale pe care s-au pomenit că le arestaseră. Acum trebuiau să cheme poliția statală. Și nici nu păreau să știe de ce să ne acuze. Mai știau și că încercăm să dăm de Bill Carter, iar asta pesemne că-i intimida, fiindcă ne aflam pe teritoriul lui Bill Carter. El crescuse în orașelul învecinat, Rector, și cunoștea fiecare ofițer superior, fiecare șerif, fiecare procuror, toți liderii politici. Posibil să fi început să regrete că-și anunțaseră captura prin stație. Presa națională se aduna în fața tribunalului – un post TV din Dallas închiriasse un avion particular ca să prindă un loc în față la povestea asta. Era sâmbătă după-amiază și ei sunau la Little Rock ca să primească sfaturi de la șefi. Așa că, în loc să ne închidă și să lase această imagine să fie difuzată în întreaga lume, ne țineau într-un vag „arest de protecție“ în biroul șefului de secție, ceea ce însemna că puteam să ne mișcăm un pic pe acolo. Unde era Carter? Birourile se închideau în timpul vacanței de ziua națională, pe-atunci nu existau telefoane mobile. Ne lua ceva vreme să dăm de el.

Între timp, încercăm să scăpăm de toată marfa aia. Suntem captușiți. În anii '70, mă înălțam ca un zmeu cu cea mai pură cocaină

Merck, cea farmaceutică, fină. Freddie Sessler și cu mine ne-am dus la toaletă, nici măcar n-am fost escortați. „Dumnezeule“, cuvânt care precede orice e legat de Freddie, „sunt burdușit“. Are flacoane întregi de Tuinal. Și e atât de dornic să le golească și să tragă apa după ele, încât scapă un flacon și toate nenorocitele alea de pastile cu turcoaz și roșu se împrăstie peste tot, și-ntr-un timp se luptă să arunce cocaina în veceu. Eu mă debarasasem de hașiș și de iarbă, trăsesem apa, dar a naibii de marfă nu voia să se ducă, e prea multă iarbă, trag și tot trag și deodată apar pilulele astea, se rostogolesc din cabina alăturată, pe sub perete. Încerc să le adun și să le-arunc și toate alea, dar nu pot, fiindcă între mine și Freddie mai e o cabină, așa că încă vreo cincizeci de pilule sunt răspândite pe podeaua cabinei din mijloc. „Dumnezeule, Keith.“ „Calm, Freddie, uite, eu le-am adunat pe toate de la mine, tu le-ai adunat pe-alea de la tine?“ „Cred că da, cred că da.“ „Bun, hai să mergem în cabina din mijloc să le-adunăm și pe-alea.“ Pur și simplu ploua cu porcării. Era ceva incredibil, prin toate buzunarele sau oriunde te uitai... Nu știam că avem atâta cocaină!

Beleaua era valiza lui Freddie, din portbagajul mașinii, încă nedeschis, și în care știam că avea cocaină. Sigur aveau să o găsească. Freddie și cu mine am hotărât ca-n acea după-amiază să zicem că nu suntem împreună, că-i un autostopist, dar unul căruia i-am delegat bucuroși responsabilitatea de consilier pe probleme legale, și astfel a apărut în sfârșit în peisaj.

Unde era Carter? Ne-a luat ceva vreme până ne-am adunat forțele, în vreme ce populația din Fordyce se strângea ca la răzmeriță. Oameni din Mississippi, Texas, Tennessee – toți veniți să vadă distracția. N-avea să se întâmple nimic înainte să fie găsit Carter, iar omul era parte din turneu, nu putea să fie departe, avea și el o binemeritată zi liberă. Așa c-am avut timp să mă gândesc cum de lăsasem garda jos și uitasem de reguli. Nu încălca legile, ca să nu fii tras pe dreapta. Polițiști peste tot și sigur în sud au o gamă întreagă de strategii nu tocmai legale ca să te aresteze dacă au chef. Și pe atunci te puteau închide fără probleme pentru nouăzeci de zile. De asta ne zisese Carter să nu ne abatem de la autostrada interstată. Bible Belt, „Centura Bibliei“, era mult mai strânsă în vremea aceea.

Respectiv În turneele de început, mergeam o grămadă cu mașina. Restaurantele de la șosea erau mereu un pariu interesant. Ai fi făcut bine să te pregătești pentru el – și să fii mereu pe fază. Încearcă să intri într-o parcare de camioane în '64, '65 sau '66 în sud sau în Texas. Părea mai periculos decât orice loc de prin oraș. Intrai și dădeai acolo de băieții buni și treptat îți dădeai seama că n-aveai să servești o masă prea confortabilă acolo, printre camionagiii tatuati cu tunsori marinărești. Ciuguleai agitat – „Ah, o să iau restul la pachet, mulțumesc“. Ne spuneau fete, din cauza părului lung. „Ce mai faceți, fetelor? Dansezi cu mine?“ Părul... lucrurile mărunte la care nu te-ai fi gândit că vor schimba culturi întregi. Reacția la aspectul nostru în anumite zone din Londra pe-atunci nu era cu mult diferită de cea a sudiștilor. „Bună, drăguț“, și toate porcăriile alea.

Privind în urmă, acum înțelegi că era o confruntare încrâncenată, dar pe atunci nu-ți dădeai seama. Erau, înainte de toate, experiențe noi și nu erai pe deplin conștient de efectele pe care aveau sau nu să le lase asupra ta. Te obișnuiai, treptat. Mi-am dat seama, ajuns în asemenea situații, că dacă vedeau chitarele și înțelegeau că suntem muzicieni, atunci dintr-o dată era absolut OK. Așa că era recomandat să iei chitara cu tine în parcare de camioane. „Știi să ciupești chestia aia, băiete?“ Uneori așa și făceam, ne scoteam chitarele, cântam ca să ne merităm cina.

Dar era suficient să ajungi printre cei din clasa de jos ca să ai parte de-o lecție adevărată. Când cântam cu muzicieni de culoare, ei aveau grijă de noi. Ziceau „Hei, vrei să ți-o pui diseară? Tipa te va iubi. N-a mai avut parte de unul ca tine“. Erăi bine primit, hrănit și ți-o și puneai. Partea bună a orașului era moartă, dar dincolo, în zona mai săracă, era nebunie. Dacă îi cunoșteai pe gagii, erai în siguranță. Incredibilă lecție.

Uneori aveam și două sau trei spectacole pe zi. Nu erau concerte lungi; cântai douăzeci de minute, o jumătate de oră, de trei ori pe zi, așteptând să-ți vină rândul, fiindcă în general erau spectacole de revistă, numere de-ale negrilor, amatori, hituri locale de-ale albilor, te miri ce, iar dacă mergeai în sud, pur și simplu nu se mai termina. Orașe și state, unul după altul. I se spunea „febra liniei albe“. Când ești treaz și te holbezi la linia albă din mijlocul drumului, și din când în când cineva spune „fac pe mine“ sau

„mi-e foame“. Atunci intri în acele mici hale plasate departe de șosea. Sunt drumurile secundare din cele două Caroline, Mississippi și așa mai departe. Intrii disperat să te ușurezi, vezi „Bărbați“ și un negru stă acolo și zice „E doar pentru negri“ și te gândești „Sunt discriminat!“. Treci pe lângă tavernele astea cu tonomate, din ele se revarsă muzica aia incredibilă și iese abur pe fereastră.

„Hei, hai să tragem aici.“

„Ar putea fi periculos.“

„Nu, haide, i-auzi ce mișto sună!“

Și înăuntru e o trupă, un trio care cântă, ditamai hândrălii negri și câteva târfe care dansează pe-acolo cu dolarii la chiloți. Apoi intri și preț de-o clipă aproape că se simte o adiere rece, fiindcă n-au mai văzut alți albi intrând acolo înainte, și ei știu că e mult prea mișto toată atmosfera lor ca să mai conteze câțiva albi. Mai ales că n-avem mutre de localnici. Așa că ei devin foarte curioși, iar noi începem să ne simțim foarte bine. Dar apoi o pornim iarăși la drum. Ah, fir-ar să fie, aș fi putut să stau acolo cu zilele. Trebuie să pleci iar, și să le lași negrele simpatice, care te strângeau între țâțele lor imense. Ieși și ești îmbăcsit de sudoare și de parfum, și intrăm toți în mașină, mirosind bine, cu muzica stingându-se în depărtare. Cred că unii dintre noi erau în al nouălea cer fiindcă cu un an înainte făceam cluburile din Londra, și era bine; dar uite că în anul următor eram undeva unde nu credeam c-o să ajungem vreodată. În Mississippi. Cântaserăm muzica asta și fusese bine primită, dar apoi iată-ne chiar acolo, adulmecând-o. Vrei să devii cântăreț de blues, uite că-n clipa următoare chiar ești, te pomenești printre ei și Muddy Waters stă cot la cot cu tine. Se întâmplă atât de rapid, că n-ai timp să procesezi tot ce simți. Abia apoi reiei totul în gând, scenă cu scenă, fiindcă te copleșește. Una e să cânți un cântec de-al lui Muddy Waters. Și alta e să cânți cu el.

Am reușit în sfârșit să dăm de Bill Carter, era în Little Rock la un grătar, la un prieten de-al lui care se întâmpla să fie judecător, o coincidență foarte utilă. Avea să închirieze un avion și să ajungă în vreo două ore, aducându-l cu el și pe judecător. Iar judecătorul ăsta, amicul lui Carter, îl cunoștea pe polițistul care avea să percheziționeze mașina; i-a spus că el considera că poliția n-avea acest

drept și l-a avertizat c-ar fi bine să oprească percheziția până ajunge și el acolo. Pentru două ore totul a înghețat.

Bill Carter se formase lucrând în campaniile electorale locale încă de când era în facultate, așa că-i știa pe mai toți oamenii cu poziții importante din stat. Iar cei pentru care lucrase în Arkansas erau acum unii dintre cei mai puternici democrați din Washington. Mentorul lui era Wilbur Mills, din Kensett, președinte al comisiei de buget din Camera Reprezentanților, al doilea cel mai puternic om după președinte. Carter provenea dintr-o familie modestă, intrase în aviația militară când cu Coreea, și-a plătit studiile de drept din soldă până a rămas și fără banii ăștia, iar apoi a intrat în Serviciile Secrete și a ajuns în serviciul de pază al lui Kennedy. Nu se afla în Dallas în ziua aceea – era la un curs de pregătire – dar fusese peste tot cu Kennedy, îi planificase călătoriile și-i cunoștea pe toți demnitarii din statele pe care le vizitase Kennedy. Era apropiat cu cei de la Casa Albă. După moartea lui Kennedy, a făcut parte din Comisia Warren¹, iar apoi și-a deschis cabinetul particular de avocatură din Little Rock, devenind un soi de avocat al poporului. Avea mult tupeu. Era pătimaș când venea vorba despre aplicarea legii, de calea corectă de a face lucrurile, de Constituție – și ținea seminare la poliție despre asta. Mi-a spus că devenise avocat specializat în apărare fiindcă se săturase de polițiștii care făceau abuz de putere și nesocoteau legea, adică mai toți cei întâlniți în turneul cu Rolling Stones, în aproape fiecare oraș. Carter era aliatul nostru firesc.

Vechile sale relații din Washington fuseseră asul lui din mânecă atunci când ni se refuzaseră vizele pentru turneul din SUA, în 1973. Când s-a dus prima oară la Washington din partea noastră, mai târziu în acel an, Carter a aflat că hotărârea lui Nixon se răspândește în toate birourile, de la nivelul cel mai de sus până la cel mai de jos. I s-a spus în mod oficial că Stones nu va mai face niciodată un turneu în SUA. Pe lângă faptul că eram cea mai periculoasă trupă de rock'n-roll din lume, care incita la răzmeriță, la comportament urât și la încălcarea legilor, stârniserăm o furie generalizată din cauză că Mick apăruse pe scenă îmbrăcat în Unchiul Sam, purtând stelele și dungile. Chestia asta era un motiv de refuz în sine.

---

1. Comisie însărcinată cu anchetarea morții președintelui Kennedy.

Era provocator! Trebuia să fii atent să nu fii atacat din direcția aia. Brian Jones fusese săltat fiindcă luase un steag american de undeva de lângă scenă, la mijlocul anilor '60, cred că în Syracuse, New York. Și l-a pus pe umeri, dar un colț al steagului a atins pământul. După spectacol, când dădeam să plecăm, polițistul care ne escorta ne-a băgat într-un birou și a început să urle: „Cum să târăști steagul pe jos? Îmi calci poporul în picioare, e un act de revoltă“.

Apoi, mai era și dosarul meu – n-aveam scăpare. Se știa prea bine – ce altceva mai scria presa despre mine? – și că eram dependent de heroină. Tocmai avusesem o condamnare în UK pentru posesie de droguri, în octombrie '73, și tot pentru posesie în Franța, în '72. Watergate lua amploare când și-a început Carter campania – unii dintre acoliții lui Nixon fuseseră închiși și în curând avea să pice și el, împreună cu Haldeman, Mitchell și ceilalți – dintre care unii fuseseră implicați personal în campania clandestină orchestrată de FBI împotriva lui John Lennon.

La serviciul de imigrare, avantajul lui Carter a fost că era unul de-al lor, venea din zona aplicării legii, se bucura de respect fiindcă lucrase cu Kennedy. Îi lua cu „înțeleg perfect poziția voastră, băieți“ și zicea că vrea o audiență, atât, fiindcă nu considera că suntem tratați corect. Și-a croit calea așa; luni în șir de trudă. Le acorda atenție mai ales funcționarilor mai mărunți, despre care știa că pot bloca mersul lucrurilor invocând niște chestii tehnice minore. Am făcut niște analize ca să dovedesc că nu consumam droguri, la același medic din Paris care îmi mai dăduse multe adevărinite cum că sunt curat. Apoi a demisionat Nixon. Iar apoi Carter i-a cerut unui oficial de vârf o întrevvedere cu Mick, ca să vadă omul cu ochii lui, și bineînțeles că Mick și-a pus costum și l-a vrăjit cât de bine s-a priceput. Mick e cel mai versatil tip cu puțință. De-asta îl iubesc. Poate să susțină o conversație filosofică despre Sartre în limba lui. Știe cum să se poarte cu oamenii de peste tot. Carter mi-a zis că aplicase pentru vize nu în New York sau la Washington, ci în Memphis, unde era mai liniște. Rezultatul a fost o întorsătură uluitoare. S-au emis imediat derogări și vize, cu o singură condiție: ca Bill Carter să însoțească Rolling Stones și să asigure personal guvernul că nu vor mai avea loc revolte și nici activități ilegale în turneu. (Au cerut să fim însoțiți de un doctor – un personaj